

สารบัญ

๑. การคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพ
ของบุคคล ตามมาตรา ๔ ๑๕
๒. ประชาชนชาวไทยได้รับความคุ้มครองโดยรัฐธรรมนูญนี้
เสมอกัน ตามมาตรา ๕ ๑๕
๓. องค์การของรัฐทุกองค์กร ต้องใช้อำนาจ โดยคำนึงถึง
ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพ
ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ตามมาตรา ๒๖ ๑๖
๔. สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญนี้ ย่อมได้รับความ
คุ้มครอง และผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี
ศาล และองค์กรอื่นของรัฐโดยตรง ตามมาตรา ๒๗ ๑๗
๕. การใช้สิทธิทางศาล หรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาล
กรณีที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ ที่รัฐธรรมนูญนี้
รับรองไว้ ตามมาตรา ๒๘ ๑๘
๖. ห้ามจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญ
รับรองไว้ เว้นแต่จะมีกฎหมายให้อำนาจไว้
โดยเฉพาะ แต่กฎหมายเช่นว่านั้นจะต้องมีเท่าที่
จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของ
แห่งสิทธิและเสรีภาพนั้นไม่ได้ ตามมาตรา ๒๙ ๑๙

๗. ห้ามเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างทางเพศ ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ สภาพทางกาย สถานะของบุคคล หรือความเชื่อทางศาสนา ตามมาตรา ๓๐ ๒๐
๘. บุคคลจะต้องรับโทษอาญาก็ต่อเมื่อได้กระทำการอันเป็นความผิดตามกฎหมายที่ใช้อยู่ขณะนั้นซึ่งได้กำหนดโทษไว้เท่านั้น และโทษที่วางนั้นจะหนักกว่าโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายดังกล่าวไม่ได้ ตามมาตรา ๓๒ ๒๒
๙. การกำหนดให้ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา ไม่มีความผิด ตามมาตรา ๓๓ ๒๓
๑๐. การคุ้มครองสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือความเป็นอยู่ส่วนตัว ตามมาตรา ๓๔ ๒๔
๑๑. การห้ามดักฟังโทรศัพท์หรือตรวจหรือเปิดเผยสิ่งสื่อสารที่บุคคลมีติดต่อกัน ตามมาตรา ๓๗ ๒๖
๑๒. เสรีภาพในการนับถือศาสนา การปฏิบัติตามศาสนบัญญัติ หรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อถือของตน ตามมาตรา ๓๘ ๒๗
๑๓. สิทธิของบุคคลในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ตามมาตรา ๔๓ ๒๙

๑๔. สิทธิของชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ในการอนุรักษ์ หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๕๖ ๓๐
๑๕. การคุ้มครองเด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัว จากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติ อันไม่เป็นธรรม ตามมาตรา ๕๓ ๓๑
๑๖. สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชนใน การบำรุงรักษาและการได้ประโยชน์จาก ทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งสิทธิที่จะฟ้องหน่วยราชการ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๕๖ ๓๒
๑๗. สิทธิในการได้รับทราบข้อมูลข่าวสารสาธารณะ ในครอบครัวของหน่วยราชการ ตามมาตรา ๕๘ ๓๓
๑๘. สิทธิที่จะได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผล จากหน่วยราชการ ก่อนการอนุญาตหรือดำเนิน โครงการที่มีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต ตามมาตรา ๕๙ ๓๔
๑๙. สิทธิที่จะฟ้องหน่วยราชการให้รับผิดชอบ เนื่องจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำของ ข้าราชการ ตามมาตรา ๖๒ ๓๖
๒๐. สิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่เป็นข้าราชการ ทหาร ตำรวจ และเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ตามมาตรา ๖๔ ๓๖

๒๑. หน้าที่ และการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ
พนักงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ตามมาตรา ๗๐ ๓๗
๒๒. รัฐต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย และอำนาจ
ความยุติธรรมแก่ประชาชนอย่างรวดเร็วและเท่าเทียมกัน
รวมทั้งต้องจัดสรรงบประมาณให้องค์กรตรวจสอบที่เป็น
อิสระอย่างเพียงพอ ตามมาตรา ๗๕ ๓๙
๒๓. รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน
ในการตัดสินใจทางการเมือง และควรตรวจสอบการใช้อำนาจ
รัฐทุกระดับ ตามมาตรา ๗๖ ๔๐
๒๔. สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมาจากการ
เลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อพรรคจำนวน ๑๐๐ คน
และมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเขตละคน
จำนวน ๔๐๐ คน รวมเป็น ๕๐๐ คน ตามมาตรา ๙๘ ๔๑
๒๕. การห้ามมิให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าไปก้าวก่ายหรือ
แทรกแซงการบรรจุ แต่งตั้ง ย้าย โอน เลื่อนตำแหน่ง
และเลื่อนขั้นเงินเดือนของข้าราชการ ตามมาตรา ๑๑๑ ๔๒
๒๖. วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกซึ่งราษฎรเลือกตั้งจำนวน
สองร้อยคน ตามมาตรา ๑๒๑ ๔๓
๒๗. คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ก.ก.ต.) ประกอบด้วย
ประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการอื่น
อีกสี่คน รวมเป็นห้าคน ตามมาตรา ๑๓๖ ๔๔
๒๘. การกำหนดให้มีผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจำนวน
ไม่เกินสามคน ตามมาตรา ๑๙๖ ๔๕

๒๙. การกำหนดให้มีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการอื่นอีกสิบคน รวมเป็นสิบเอ็ดคน ตามมาตรา ๑๙๙..... ๔๗
๓๐. คณะรัฐมนตรีประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีคนหนึ่ง และรัฐมนตรีอื่นอีกไม่เกินสามสิบห้าคน รวมเป็นไม่เกินสามสิบหกคน ตามมาตรา ๒๐๑ ๔๗
๓๑. การกำหนดห้ามมิให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในขณะเดียวกัน ตามมาตรา ๒๐๔ ๕๐
๓๒. การแต่งตั้งข้าราชการฝ่ายทหารและฝ่ายพลเรือนระดับสูง หรือการให้พ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา ๒๒๗ ๕๑
๓๓. การจัดตั้งกระทรวง ทบวง กรม ขึ้นใหม่โดยมีการกำหนดตำแหน่งหรืออัตราของข้าราชการเพิ่มขึ้น ต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ แต่การรวมหรือการโอน กระทรวง ทบวง กรม ที่มีผลเป็นการจัดตั้งกระทรวง ทบวง กรม ขึ้นใหม่ โดยไม่มีการกำหนดตำแหน่งหรืออัตราของข้าราชการเพิ่มขึ้น สามารถตราเป็นพระราชกฤษฎีกาได้ ตามมาตรา ๒๓๐ ๕๑
๓๔. การนั่งพิจารณาคดีของศาล ต้องมีผู้พิพากษาหรือตุลาการครบองค์คณะ ตามมาตรา ๒๓๖ ๕๔

๓๕. การจับและคุมขังบุคคลในคดีอาญา ต้องมีคำสั่งหรือ
หมายของศาล ผู้ถูกจับต้องได้รับการแจ้งข้อกล่าวหา
โดยละเอียด ได้รับโอกาสแจ้งให้ญาติทราบ และ
ต้องถูกนำตัวไปศาลภายในสี่สิบแปดชั่วโมง
นับแต่เวลาที่ผู้ถูกจับถูกนำตัวไปถึงที่ทำการของ
พนักงานสอบสวน ตามมาตรา ๒๓๗ ๕๕
๓๖. การค้นในที่โรฐาน ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาล
ตามมาตรา ๒๓๘ ๕๖
๓๗. ถ้อยคำของบุคคลซึ่งเกิดจากการจูงใจ ชูเชิญ
หลอกลวง ถูกทรมาน หรือใช้กำลังบังคับ ไม่อาจ
รับฟังเป็นพยานหลักฐานในคดีอาญาได้
ตามมาตรา ๒๔๓ ๕๗
๓๘. การคุมครองและการจ่ายค่าตอบแทนแก่พยาน
ในคดีอาญา ตามมาตรา ๒๔๔ ๕๗
๓๙. การคุมครองและการจ่ายค่าตอบแทนแก่ผู้เสียหาย
ในคดีอาญา ตามมาตรา ๒๔๕ ๕๘
๔๐. การจ่ายค่าทดแทน ค่าใช้จ่าย และคืนสิทธิที่เสียไปแก่
บุคคลที่ตกเป็นจำเลยในคดีอาญาและถูกคุมขังระหว่าง
การพิจารณาคดี ซึ่งปรากฏตามคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่า
มิได้เป็นผู้กระทำความผิด ตามมาตรา ๒๔๖ ๕๙

๔๑. การจ่ายค่าทดแทน ค่าใช้จ่าย และคืนสิทธิที่เสียไป แก่บุคคลที่ต้องโทษอาญาโดยคำพิพากษาอันถึงที่สุด ซึ่งภายหลังเมื่อมีการรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่แล้ว ปรากฏตามคำพิพากษามีได้เป็นผู้กระทำความผิด ตามมาตรา ๒๔๗ ๖๐
๔๒. ศาลรัฐธรรมนูญประกอบด้วย ประธานศาลรัฐธรรมนูญ คนหนึ่ง และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญอื่นอีกสิบสี่คน ตามมาตรา ๒๕๕ ๖๑
๔๓. คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นเด็ดขาด ตามมาตรา ๒๖๘ ๖๓
๔๔. อำนาจในการพิจารณาคดีทั้งปวงของศาลยุติธรรม ตามมาตรา ๒๗๑ ๖๔
๔๕. อำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีปกครอง ของศาลปกครอง ตามมาตรา ๒๗๖ ๖๕
๔๖. องค์ประกอบ และที่มาขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น สภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามมาตรา ๒๘๕ ๖๗
๔๗. การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พร้อมทั้งของคู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามมาตรา ๒๙๑ ๖๙

๔๘. การเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้งเอกสารประกอบของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี พร้อมทั้งของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อสาธารณชน ตามมาตรา ๒๙๓ ๗๑
๔๙. คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกแปดคน รวมเป็นเก้าคน ตามมาตรา ๒๙๗ ๗๒
๕๐. วุฒิสภามีอำนาจถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ประธานศาลฎีกา กรรมการการเลือกตั้ง และ ฯลฯ ออกจากตำแหน่งด้วยข้อหาว่า มีพฤติการณ์ร้ายรวยผิดปกติ ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ตามมาตรา ๓๐๓ ๗๔
๕๑. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ และประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภา เพื่อให้ไต่สวนและถอดถอน ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงออกจากตำแหน่ง ตามมาตรา ๓๐๔ ๗๕

คณิน บุญสุวรรณ

- ๕๒. มติของวุฒิสภา ที่ให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทาง
การเมือง และผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ต้องกระทำ
โดยวิธีลงคะแนนลับ และมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า
สามในห้า ตามมาตรา ๓๐๗ ๗๗
- ๕๓. คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ประกอบด้วย
ประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการอื่น
อีกเก้าคน รวมเป็นสิบคน ตามมาตรา ๓๑๒..... ๗๘
- ๕๔. ในการพิจารณาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มิให้นำ
บทบัญญัติว่าด้วยความคุ้มกันของสมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา มาใช้บังคับ
ตามมาตรา ๓๑๐ ๘๐
- ๕๕. เงื่อนไขและหลักเกณฑ์ในการแก้ไขเพิ่มเติม
รัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๓๑๓..... ๘๑

For educational use and reference only

ACC NO.	T 1213
DATE RECEIVED	F2 ก.พ. 2547
CALL NO.	351. ๕93 A 12๕ 5